

Analiza cantitativă a activității de antreprenoriat a viitorului

MERCAN Dumitru-Dănuț

CRISTESCU Maria-Isabela

Facultatea de Economie Agroalimentară și a Mediului

Academia de Studii Economice din București

Rezumat: În contextul actual al promovării unei atitudini cât mai pozitive în raport cu mediul înconjurător a oamenilor, antreprenoriatul verde, sau eco-antreprenoriatul reprezintă modalitatea modernă de a face trecerea de la vechile tipare ale activității economice la noile porți care sunt deschise pentru desfășurarea raporturilor comerciale, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Având în vedere nevoile actuale elaborate la nivel european cu privire la creșterea calității aerului, cu privire la combaterea poluării (atât a apelor, cât și a solurilor), agenții economici reprezintă pilonul principal al schimbării contextelor actuale și înlocuirea acestora cu cele moderne. În acest sens, este necesară expunerea intensității abordării în cadrul literaturii de specialitate a temelor de cercetare care includ aspecte legate de antreprenoriatul viitorului, adică antreprenoriatul verde, bazat pe o activitate cât mai prietenoasă în raport cu mediul înconjurător. Analiza cantitativă sau analiza bibliometrică relevă cel mai bine interesul acordat unui domeniu de cercetare, atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Cuvinte cheie: antreprenoriat, antreprenoriat verde, analiză cantitativă, Uniunea Europeană, VOSviewer

Abstract: In the current context of promoting a more positive attitude towards the environment of people, green entrepreneurship, or eco-entrepreneurship is the modern way to move from the old patterns of economic activity to the new gates that are open for business, both nationally and internationally. Given the current needs developed at European level to increase air quality, to combat pollution (both water and soil), economic operators are the mainstay of changing current contexts and replacing them with modern ones. In this sense, it is necessary to expose the intensity of the approach in the literature of research topics that include aspects related to the entrepreneurship of the future, green entrepreneurship, based on an environmentally friendly activity. Quantitative analysis or bibliometric analysis best reveals the interest given to a field of research, both nationally and internationally.

Keywords: entrepreneurship, green entrepreneurship, quantitative analysis, European Union, VOSviewer

Clasificare JEL: M210

Clasificare REL: 14D

1. Introducere

Contextul actual al economiilor mondiale, atât privite ca un întreg, cât și privite la nivel unitar reflectă necesitatea adoptării antreprenoriatului verde, acest fapt fiind datorat în primul rând modului în care resursele au fost utilizate în decursul ultimelor decade, dar și datorită modului în care reziduurile rezultate din urma desfășurării activităților economice au fost tratate de către agenții economici.

Cele două aspecte anterior menționate au fost determinante pentru situația actuală la nivelul mediului înconjurător, în ideea în care resursele pe care mediul înconjurător le oferă economiilor mondiale sunt supuse riscului epuizării premature.

Dar privind miza amănunțit problema, mediul înconjurător, prin caracterul său biunivoc oferă și spațiul de desfășurare al activităților economice, această calitate primordială a mediului natural fiind la rândul ei afectată de către activitatea economică.¹

¹ Negrei Costel, Economia și politica mediului, Academia de Studii Economice din București, România, 2004;

Ideile anterioare nu reprezintă altceva decât principalele considerente care au reprezentat motivația în alegerea temei de cercetare, din acestea reieșind actualitatea subiectului abordat de către lucrarea de cercetare.

Lucrarea urmărește să prezinte interesul acordat de către comunitatea științifică mondială noțiunii de antreprenoriat verde, în acest sens fiind realizată analiza bibliometrică în cadrul acestei lucrări.

Obiectivul lucrării este acela de a ilustra țările, autori, organizațiile și sponsorii care au în vedere cel mai mult acest subiect, pentru a avea la dispoziție astfel o radiografie a perspectivelor, a premiselor și a pilonilor deja așezați pentru implementarea antreprenoriatului viitorului la nivel mondial.

2. Analiza bibliometrică

Analiza bibliometrică realizată a fost realizată cu ajutorul unei metodologii bazate pe doi pași bine stabiliți, aceștia fiind reprezentați de obținerea bazei de date din platforma Scopus și prelucrarea datelor cu ajutorul softului de specialitate.

Softul de specialitate în cauză, cel care face posibilă reprezentarea analizei bibliometrice este reprezentat de VOSviewer², softul care a fost special creat pentru reprezentare a două tipologii de hărți și anume:

- Hărți de vizualizare a densității;
- Hărți de vizualizare a legăturilor bibliografice dintre lucrările de cercetare.

Calitatea programului prezentat este constant crescută, fiind aduse periodic versiuni cât mai de actualitate ale softului, în cadrul acestei lucrări versiunea folosită fiind cea publicată în data de 27 ianuarie 2020, mai exact, versiunea 1.6.14.

Interogarea bazei de date Scopus³, care a rezultat un număr total de 192 de lucrări de specialitate publicate în intervalul 1991-2021, a fost realizată având la bază următoarele trei cuvinte cheie:

- Entrepreneurship;
- Green;
- Enviromental.

Analiza bibliometrică debutează cu o prezentare a legăturilor bibliografice care sunt stabilite la nivel de document, criteriul de reprezentare fiind acela al numărului minim de citări/document, aceasta fiind considerată de 10, un număr total de 45 de lucrări de cercetare îndeplinind acest criteriu.

Figura nr. 1 este reprezentativă în ceea ce privește numărul total de citări aferente unei lucrări de cercetare, cea mai prezentă referință bibliografică fiind reprezentată de publicația lui B. Mencug din anul 2005, care se bucură de un număr total de 253 de citări ulterioare, a doua cea mai citată publicație fiind cea a lui S.E.A. Dixon din anul 2007, a cărui număr de citări ulterioare se ridică la 144.

² <https://www.vosviewer.com/> - accesat la data de 26.09.2020

³ <https://www.scopus.com/home.uri> - accesat la data de 27.09.2020

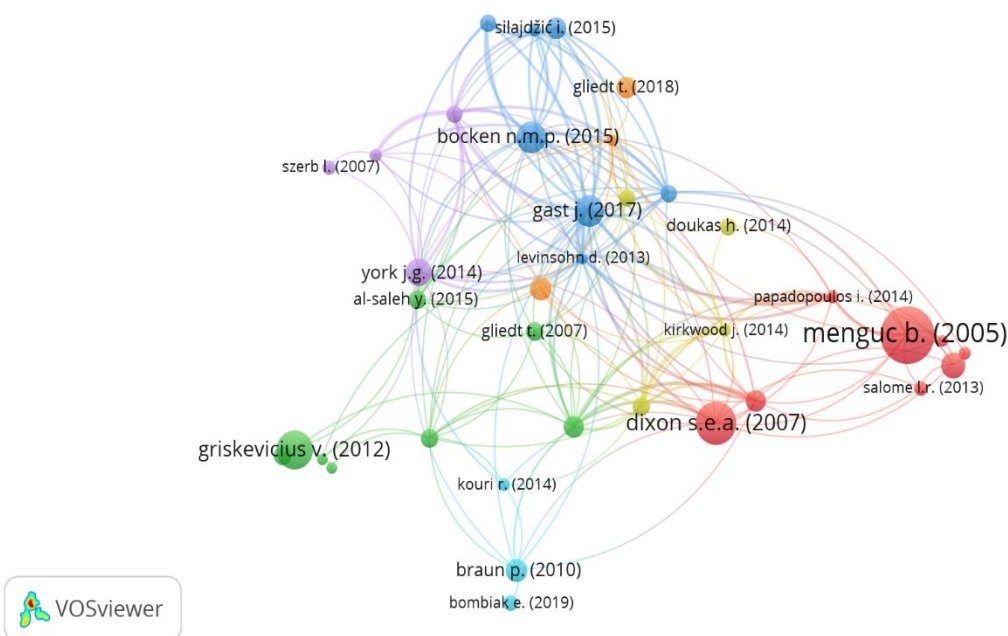

Figura nr. 1 Reprezentare legăturilor bibliografice la nivel de document a lucrărilor din baza de date Scopus care îndeplinesc criteriul de reprezentare
Sursa: reprezentare proprie a bazei de date din platforma Scopus

Alături de cei doi prezentați anterior, există alți doi autori care au oferit publicații citate ulterior de peste 100 de ori, aceștia fiind P. Bendt (130 de citări, lucrare publicată în anul 2013) și V. Griskevicius, care în anul 2012 a oferit o publicație pe platforma Scopus care se bucură la momentul actual de 117 citări.

Cea de-a doua analiză bibliometrică este realizată la nivelul surselor de publicare a documentelor, condițiile de reprezentare fiind următoarele:

- Minim 5 documente publicate pentru fiecare sursă;
- Minim 10 citări pentru fiecare sursă de publicare.

Rezultatul aplicării condițiilor a fost un număr total de patru surse de publicare a documentelor de specialitate, fiind vizibilă harta de vizualizare a densității aferentă în cadrul figurii secunde.

Dintre cele patru instituții prezentate în cadrul figurii nr. 2 poate fi definită ușor cea mai consistentă dintre acestea, fiind reprezentată de Journal of Cleaner Production, sub tutela căruia a fost publicat un număr total de 11 documente care conțineau în titlu, abstract sau termenii cheie noțiunile setate, publicații care aduc împreună un număr total de nu mai puțin de 295 de citări ulterioare.

Entrepreneurship and Sustainability este sursa care se află pe locul 2 din punct de vedere citărilor (81 de citări), dar pe locul trei în ceea ce privește numărul de lucrări publicate (8 lucrări de specialitate).

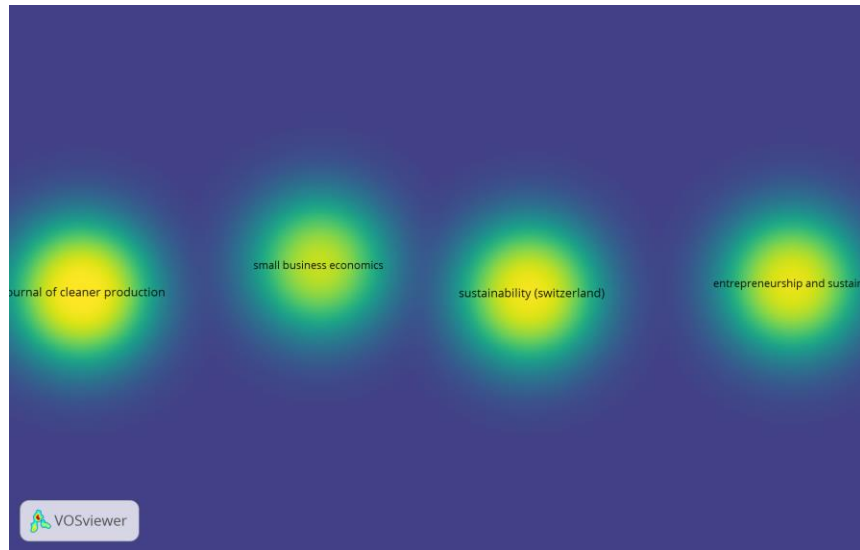

Figura nr. 2 Reprezentare densității la nivel de sursă de publicare a lucrărilor din baza de date Scopus care îndeplinesc criteriile de reprezentare

Sursa: reprezentare proprie a bazei de date din platforma Scopus

Small Business Economics completează topul primelor trei instituții când vine vorba de numărul de citări (60), fiind ultima în clasamentul numărului de publicații, bucurându-se de doar șase.

Sustainability (Switzerland), instituția care ocupă locul secund ca număr de publicații (9) se bucură de un număr de doar 50 de citări ale acestora.

Analiza cantitativă continuă cu analiza la nivel de autor, realizată, la fel ca în cazul anterior, folosindu-se un dublu criteriu de reprezentare:

- Minim 2 documente publicate de un autor;
- Minim 10 citări aferente unui autor.

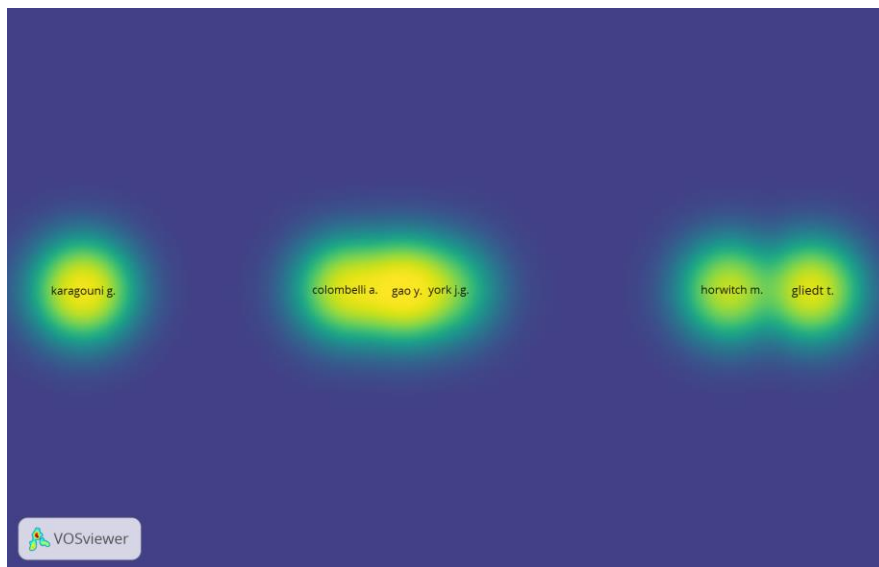

Figura nr. 3 Reprezentare densității la nivel de autor a lucrărilor din baza de date Scopus care îndeplinesc criteriile de reprezentare

Sursa: reprezentare proprie a bazei de date din platforma Scopus

Ca urmare a aplicării criteriilor de reprezentare a rezultat un număr de 14 autori, cei mai importanți 6 dintre aceștia fiind reprezentați de către softul VOSviewer în cadrul celei de-a treia figuri, aceștia fiind:

- L. Gliedt, care este autor a 3 publicații ce au fost citate în cadrul literaturii de specialitate de 73 de ori;
- J.G. York, artizanul a două documente de specialitate care prezintă nu mai puțin de 66 de citări anterioare;
- M. Hortwich, autor a 2 lucrări, citate de 29 de ori;
- Y. Gao, autor a 2 lucrări, citate de 24 de ori;
- A. Colombelli, autor a 2 lucrări, citate de 13 ori;
- G. Karagouni, citat de 16 ori ca urmare a celor două lucrări publicate.

Nivelul organizațiilor este următorul care face obiectul analizei cantitative, cele două criterii fiind minim 2 documente per organizație și minim 10 citări per organizație, doar trei fiind cele care îndeplinesc cele două condiții.

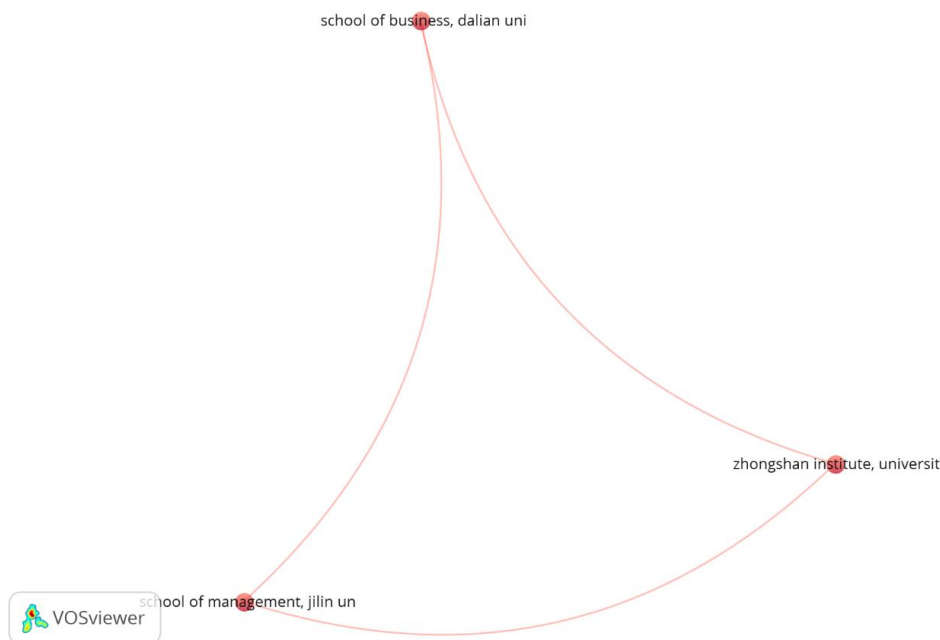

Figura nr. 4 Reprezentare legăturilor bibliografice la nivel de organizație a lucrărilor din baza de date Scopus care îndeplinesc criteriul de reprezentare
Sursa: reprezentare proprie a bazei de date din platforma Scopus

Cel mai reprezentativ cuvânt pentru a caracteriza legătura dintre cele trei organizații prezentate mai sus este reprezentat de simetrie deoarece toate cele trei au publicat câte 2 lucrări de specialitate, care au antrenat pentru fiecare dintre cele trei organizații un număr de 24 de citări ulterioare.

Ultima analiza bibliometrică este realizată la nivel regional, mai exact, la nivel de țară, condiția aplicată fiind reprezentată de minim 5 publicații pentru fiecare stat, reprezentarea fiind regăsită în cadrul figuri nr. 5.

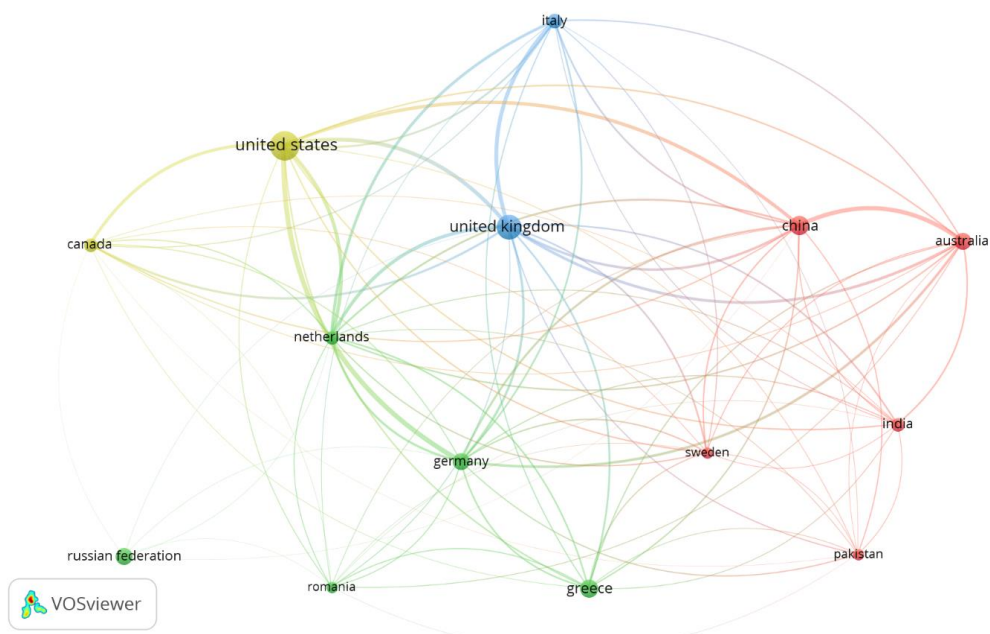

Figura nr. 5 Reprezentare legăturilor bibliografice la nivel de țară a lucrărilor din baza de date Scopus care îndeplinesc criteriul de reprezentare

Sursa: reprezentare proprie a bazei de date din platforma Scopus

Criteriile de reprezentare au admis prezența în reprezentare a unui număr de 14 țări prezente în cadrul literaturii de specialitate în cadrul acestui subiect, România fiind inclusă în cele 14 state prezentate.

Un prim aspect relevant este acela că primele trei țări sunt reprezentate de Statele Unite ale Americii, Marea Britanie și China, acestea fiind trei dintre cele mai importante economii la nivel mondial.

Alături de cele trei se alătură țări precum Germania, Italia, Rusia sau Canada care la rândul lor sunt forțe economice mondiale.

Cele mai multe articole publicate, așa cum a fost prezentat anterior, sunt originare din Statele Unite ale Americii, fiind în număr de 31, care au fost citate de 538 de ori. Marea Britanie a publicat 22 de lucrări, citate de 382 de ori, în timp ce, China a oferit comunității științifice 13 articole de specialitate, care au obținut doar 76 de citări.

De menționat că, resursele de cercetare din România au oferit 5 articole de specialitate în cadrul acestui sector, publicații care au fost însă citate ulterior în cadrul comunității de doar șase ori.

3. Concluzii

Ca urmare a realizării lucrării de față, pot fi extrase următoarele concluzii:

- Domeniul antreprenoriatului verde este unul de interes la nivel mondial, în special pentru țările care au o putere economică considerabilă, așa cum sunt Statele Unite ale Americii sau precum China;
- În cadrul comunității științifice există un număr considerabil de persoane care studiază acest subiect, fapt dedus din numărul mic de publicații per autor;

— România face parte din cadrul primelor 14 state din punctul de vedere al numărului de publicații, în ciuda numărului mic de citări.

Bibliografie

1. Broto Rauth Bhardwaj, Green Banking Strategies: Sustainability through Corporate Entrepreneurship, Greener Journal of Business and Management Studies, India, 2013;
2. Gast Johanna, Gundolf Katherine, Doing business in a green way: A systematic review of the ecological sustainability entrepreneurship literature and future research directions, Journal of Cleaner Production, Franța, 2017;
3. Meyer Carrie, Opportunism and NGOs: Entrepreneurship and Green North-South Transfers, George Mason University, Statele Unite ale Americii, 1995;
4. Negrei Costel, Economia și politica mediului, Academia de Studii Economice din București, România, 2004;
5. Pachece Desiree, Escaping the green prison: Entrepreneurship and the creation of opportunities for sustainable development, Journal of Business Venturing, Statele Unite ale Americii, 2009;
6. <https://www.vosviewer.com/> - accesat la data de 26.09.2020;
7. <https://www.scopus.com/home.uri> - accesat la data de 27.09.2020.